

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pfeiff Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:
Égész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 229. szám.

Péntek, október 7.

A hatalom ára.

Nagybecskerek, október 7.

(Dsk) A hatalom általában véve nagy dolog. Egy egész országot kézben tartani, kormányozni, irányítani; az még nagyobb.

Az abszolút hatalom — ha jó kézben van — a legideálisabb alakulata a kormányzatnak, — ha rossz kézben, a legocsmányabb. A világhistoria mutat föl mindkettőből példákat. Az emberi gyarlóság oka annak, hogy jóval többet jegyzett fel az abszolút hatalom véres nemzet-sorvasztó árnyékairól, mint ama napsugarakról, melyek egy-egy tisztánlátó, nemesen gondolkodó lángelméből egyes nemzetek fejlődésére, életére áramlottak.

Eppen az abszolút hatalom tulajdonságai, vérbefojtott tultengései, a mérhetlen egyeduralom gögje: ezek szülték a forradalmakat, melyek átviharzottak a népek millióin s megteremtették az újabb idők kormányformáját: a parlamentit. Ebben vélte a korszellem föltalálhatni a csodás gyógyszert, mely az ellenőrzést magának a népnek kezében téven le nemcsak, hanem a képviselői rendszer által kezébe adván az irányítást is, az államéletet a maga fejlődésének rendes, örök törvényű medrébe szorítja.

Nem számított azzal, hogy egy ember helyett milliók szeszélyére, kedvtelésére bizza az országok sorsát. Ez még nem volna baj, ott ahol ezek a milliók együtt-érzők a legszentebb ideálokban, mik egy ország, egy nemzet fajnövesztő meleg ágyában megteremnek, — ahol a célok egybeolvadnak, az azok elérésére vezető utak különbözők bár, soha sincsenek piszokkal, sárral borítva. Ott nem baj, ahol az egyik ut követői a másikon, a nehezebben, a göröngyösebben előretörőkre nem dobájják unos-untalan a becsmérés, a gyűlölködés, az erkölcsi hiteltenség undok szennyét.

Már pedig, fájdalom, a legközelebbi országok és napok hű története bizonyítja, hogy az ideális parlamenti államformát éppen ezek a veszélyek környékezik, olyan mértékben pedig, hogy rövid időn belül nemcsak mint pozitív tényről lehet cikkezni a parlamentárizmus csödjéről.

Elég szomorú, de így van!

Avagy lehet-e másképp, ha azt a harcomodort látjuk, amit Ausztria és ami kedves hazánk parlamenti hősei a népszabadságok és népjogok megvédésének örve alatt éppen az azokat biztosító parlamenti kormányforma ellen folytatnak.

Mind mélyebbre süllyed ez a harc, egyre mélyebben markol bele a tudatlanságában és nehéz elhatási viszonyaiban ingadékonny népkedély zsigereibe. Lefelé szállítja az áltatás mérge-anyagát, a sötétségben ereszt az erjedést, hogy a felőzönlgázok erejével szétrobbantsa a higgadt kormányzat elemeit és embereit.

Veszélyes. Megégetheti az ő kezüket is.

... Mindez pedig abból az alkalomból jut az eszünkbe, mert olvastuk az engesztelhetetlen ellenzék lapjában, hogy Tisza István gróf folyton törekedett a hatalom polcára, hajlongott, kuksolt Bécs előtt, eladta a hazát, áruba bocsátotta fáját, könyörtelenül szedeti a milliókat adóban, kortes javaslatokra más száz milliókat szavaztatott meg, föladta a nemzeti jogokat... Tehát ezt az óriási árat kell fizetnie a magyarnak, hogy ő hatalmon lehessen!

Ha ennek egy parányi része is igaz, nem a miniszteri székbe, hanem tömlöcbe való Tisza István gróf.

De hát ország-világ tudja, hogy ebből egy szemernyi sem igaz s a hatalomnak más keserves ára van. Ennek a hatalomnak az ára, hogy az önzellen, idegölő, gondos és becsületes munka mellett még az efajta galád pszichológusokat is el kell tünni. És dolgozni, dolgozni tovább az egyetemes érdekért, a helyett, hogy procul negotiis, meghuzódva, ősei földjén szánogasson...

Október 6.

Nagybecskerek, október 7.

Az aradi vértanúk dicsőséges emlékeztetének megünneplésére vissza kell még térnünk ma is. A nemzeti kegyelet impozáns mértékben nyilvánult nálunk is s a templomok gyászünnepei mellett künn az életben is hullott az emlékezés és a kegyelet virága a vértanúk sírjára.

Nagybecskerek közönsége három helyütt is áldozott a szörnyű gyásznaphoz. Itt benn a városban a vallásos áhitaton kívül a közigazgatási tanfolyamhallgatók gyászünnepeire vonult föl tegnap délután a közönség, délelőtt Eleméren Kiss Ernő vértanú tábornokunk sírjánál róta le kegyeletét a Torontárvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület és a felsőkereskedelmi iskola ifjúsága, azonkívül este a színházban volt ünnepi előadás.

A három ünnepi aktusról a következő tudósítást közölhetjük.

A közig. tanfolyamhallgatók ünnepe.

A nagybecskereki közigazgatási tanfolyamhallgatók az aradi vértanúk kivégzésének évfordulója alkalmából tegnap délután 5 órakor szép gyászünnepelet rendeztek. A gyászünnepelet a vármegyeház nagytermében folyt le, amely már jóval az ünnepély megkezdése előtt megtelt nagyszámu és díszes közönséggel, melynek sorában ott láttuk dr. Dellimanic Lajos főispánt, Szabó Ferenc apátplébános, országgyűlési képviselőt, dr. Vinczehidya Erő megyei főjegyzőt s közéletünk számos jeles tagját.

Az ünnepély a himnuszszal kezdődött, melyet a tanfolyamhallgatók énekkara adott elő igen szépen s amelyet a közönség állva hallgatott végig.

Ezt követte dr. Vég Lajosnak, a közig. tanfolyam kitünő h. igazgatójának következő magas szárnyalásu megajító beszéde:

Önök, tisztelt hölgyeim és uraim, összejöttetek, hogy egy nemzeti gyásznaphoz emlékezni ünnepeljék. A gyászt ünnepelni! Ugy-e milyen paradox

és mégis milyen igaz. Egy emberöltő múlt el, hogy a nemzet legjobb fia vértanú halálát szenvedtek. Az idő minden sebet meggyógyít. A nemzetnek ezt a tátongó, nagy sebet is immár behegesztette az idő. A gyásznak amaz érzése, amely a lélek fájdalmán keresztül a testre is visszahat, már nem tölti el sziveinket; a mi gyásznunk nem ebből a forrásból fakad, hanem az idő folyamán megtisztult és a hazaszeretet tüzeiben megédzett nemesebb érzésből, miáltal a megújított nemzet ünnepévé tette e gyászt anélkül, hogy a behegedt sebet felszakítaná.

Ünnepi a nagy hősök emlékét, a hazaszeretet eme ideális megnyilatkozását azon önző okból, — és ez az önzés jogos és nemes — hogy erőt merítsen a nemzet mindenkorai küzdelmeihez a lángoló hazaszeretet eme kiapadhatlan forrásából, melyet e nagy emberek példája részünkre teremtett.

Örömmel szegődtem e nemes munkájuk segítő társává, a midőn Önöket szeretettel üdvözölve, az ünnepélyt megnyitóm.

A szép beszéd végeztével a közönség percekig tartó lelkes tapsviharba tört ki, melynek lecsendültével Udvardy Sándor közig. tanfolyamhallgató sikerült ünnepi beszédet mondott, melyet a közönség szintén nagy tetszéssel fogadott.

Most ifj. Papik Miksa közig. tanfolyamhallgatónak „Október hatodikán című s lapunk tegnapi számában közölt leendőletes versét szavalta el Léh György nagy hatással.

Miután az énekkar elénekelt Zsaskovszky „Könyvet a magyarnak“ című remek szerzeményét, Vingron Endre felolvasta Matuska Ágoston tanfolyamhallgatónak „Október 6.“ című beszédét, melyet a közönség szintén nagy tetszéssel fogadott.

Igen szép pontja volt még a műsornak Szabó Jenőnek „A vak“ című alkalmi költeménye melyet Horváth Kálmán szavalt el hatással.

Az ünnepély befejezéséül az énekkar elénekelt még a Szózatot s ezzel a szép ünnepély véget ért.

Itt említhetjük meg egyszersmind, hogy az énekkar vezetéséért Ripka Imrét illeti meg a méltó elismerés.

Kiss Ernő sírjánál.

Kegyeletes szép ünnepély folyt le Kiss Ernő vértanú tábornokunk eleméri sírjánál is.

A nagybecskereki felsőkereskedelmi és polgári iskola lelkes ifjúsága vonult ki testületileg Gróf Vilmos tanár vezetésével Kiss Ernő sírjához s velük ment Szalay József ev. ref. lelkész is, mint Torontárvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület kiküldöttje.

A sírnál először az elemérik nevében mondott Wagner Nándor eleméri plébános néhány lelkes szót, majd Szalay József rövid hatásos beszéd kíséretében helyezte el a kulturregysület gyönyörű koszoruját, melynek szalagjain ez a felírás volt:

— A vértanúnak — A Torontárvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület.

Azután Gróf Vilmos tanár lépett a sírhoz s a következő lelkes szavakkal helyezte el az ifjúság koszoruját a sírra:

Kiss Ernő határozatlan emlékü fia vármegyénknek, ki nemes szívednek drága vérével pécseltted meg ma 55 éve lángoló honszeretetedet, im elzarándokoltunk mi is e gyászos nap évfordulóján szentelt hamvaiddhoz.

Nevedet és valamennyi bajtársadét, kik

Sirolin

A legkiválóbb tanakok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, valamint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. — Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban áttekinthető 4.- koronáért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantl órággal legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

(508—52.15)

mártírságod részesei voltak, kitörölhetetlenül a lelkünkbe véstük. Magasztos példátokkal Ti gyújtottátok meg bennünk az igazi lelkesedés Veszta-tűzét. Ti tanítottátok meg bennünket arra, miként kell hazánkat minden magyarnak szeretnie és ha kell, magát érte feláldoznia és a legkeservebb halált is elszenvadni tudnia!

A nagybecskereki m. kir. áll. felső kereskedelmi iskola tanuló ifjusága nevében leteszem ezennel lábaidhoz igaz kögyeletünk szerény adóját és arra kérem az Egek mindenható urát, adja meg dicsőült szellemednek az örök békét, hazádat, a mi édes Magyarországotat pedig tegye oly virulóvá, oly boldoggá, a milyennek Te és társaid szerettedek volna látni életetekben!

Legyen áldott a porotok!

Miután még Solymossy Zoltán felső kereskedelmi iskolai hallgató elszavalta ez alkalomra írt lendületes versét, a hazafias ünnepély véget ért.

Délben az ünneplők tiszteletére dr. Farkas Géza földbirtokos vendégszerető házában ebéd volt.

A színházban.

Lelkes ünnepi estéje volt tegnap a színháznak is. Polgár Károly színigazgató a legteljesebb elismerést érdemli a hazafias manifesztációért, mert igazán kiváló művészi színvonalon állott az ünnepség s az ő kitűnő izlése messze túlemelte a sablont.

Az előadást Rűck Károly karnagy ünnepi nyitánya vezette be, amelyet ez alkalomra szerzett. A nyitány tanúságot tesz arról, hogy Rűck nemcsak kitűnő karmester, de mint zenészerző is kiváló talentum. A közönség zajos tapsokkal honorálta a szép nyitányt.

Utána Papp Ilonka szavalt nagy hatással, majd egy kitűnően rendezett néma kép következett, amely egyike volt a legszebbeknek, amit e nemből látunk s Deréki Antal rendező méltán megérdemli érte a dícséretet. A közönség percekig tapsolta és éljenezte a hatásos allegorikus képet. A szép estéről a közönség télt házzal jutalmazta a derék szintársulatot.

Meghívó.

Torontálvármegye szabadalvú pártja f. évi október hó 10-én — a megyei rendes közgyűlés előtt — d. e. 8¹/₂ órákor a Rózsaszálloda udvari helyiségében értekezletet tart, melyre a párthiveket meghívom.

Nagybecskerek, 1904. évi szeptember hó 30-án.

Dr. Kis János,
alelnök.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő, a kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ma délelőtt 11 órákor ülést tartott. A tanácsülésen hozott fontosabb határozatokat hireink sorában közöljük.

— **Németh püspök bérmáltja.** Folyó hó 3-án este érkezett a párdányi járás területére Németh József fölszentelt püspök, hogy a bérmálás szentségét kioszsza. A püspököt a párdányi vasuti állomásnál Hertelendy Imre főszolgabíró üdvözölte szívből fakadó „Isten hozott”-tal. Másnap, 4-én. Párdányban osztotta ki a bérmálás szentségét, 5-én pedig Jánosföldön, hova már Jászai szegedi apát is megérkezett a szeretett főpásztor tiszteletére. Innen délután 3 órákor indult Ótelek felé s ez az ut valóságos diadalmeneté vált. Ótelek és Magyarszentmárton magyarajku lakossága díszbanderiummal s hosszú kocsisorral fogadta s kísérte a püspököt az óteleki templomig. Harangzugás, mozsárdurrogás, a lövészegylet diszlövészei s Végh jegyző lelkes üdvözlő beszéde fogadta itt a főpásztort, kinek jóságos mosoly ült arcára, látva hivi szeretetteljes lelkesedését. Rövid ima után áldást osztva buzgó magyar hiveire, távozott Magyarszentmártonba, hol szintén igen szép fogadtatásban részesült. Ott Kun László kanonok és Sántha plébános várták s a templomban végzett mise után vissza-

vonult Sántha plébános vendégszerető házába. 6-án osztotta ki itt a bérmálás szentségét, mintegy 600 hívőnek, mely után igazi magyaros lakoma volt a plébánián. A főpásztor itt ismételt elismerését és köszönetét nyilvánította Hertelendy főbírónak az óteleki és magyarszentmártoni szép fogadtatásért.

— **Tanítóválasztás a kereskedő-inasiskolájánál.** A nagybecskereki kereskedő-inasiskolai bizottság vasárnap, e hó 9-én délelőtt 11 órákor a közp. áll. elemi iskola értekezleti termében ülést tart, melynek egyetlen tárgyát az ezen iskolánál megüresedett tanítói állás betöltése képezi.

— **Esküvő.** Pflock Nándor megyei irnok, tegnap esküdt örök hűséget Annau Anna maganzónőnek. A polgári esküvő tegnap délután 4 órákor volt a nagybecskereki áll. anyakönyvi hivatalban.

— **A kishíd felvonógépe.** Gombos Mihály kir. mérnök nemrégiben javaslatot tett a város tanácsának, hogy a kishíd felvonó szerkezetének jó karban tartását a város bizza a villammi gépészére, az ellenőrzéssel pedig Beck Gyula villammi-igazgató bizassék meg. A városi tanács Gombosnak ezt a javaslatát a mai ülésen elfogadta s a felvonó szerkezetre való felügyelettel Beck Gyulát bizza meg.

— **Utelvelek látmozása.** A belügyminiszter az utelvelek látmozása ügyében a következő körrendeletet bocsátotta ki valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez.

Az utlevélügyről szóló 1903. évi VI. t. c. életbeléptetése tárgyában 7000/904 szám alatt kiadott körrendelet 18. §-ának utolsó bekezdése értelmében tudomás és ehhez képest való megfelelő további intézkedés végett értesítem, hogy a külföldi államok közül ez időszert csakis a török és orosz követelők megféléntül az oda utazó külföldiek utelveleinek a konzulátusok által való látmozását és hogy az ilyen látmozás után a török konzulnál minden egyes utlevél után 4 korona 80 fillér, az orosz konzulnál pedig 6 korona konzuli illeték fizetendő. A román kormány is megköveteli ugyan az utelveleknek a konzulátusa által való látmozását, de csak ott, ahol román konzul székel. Miután pedig Magyarországon csakis Budapesten van román konzulátus, ennél fogva csakis a Budapesten kiállított utelvelek látmozandók a román főkonzul ur által. A román főkonzul ur azonban a máshol kiállított utelveleket is látmozza, ha e végett az utlevél tulajdonosa személyesen fordul hozzá. A román főkonzul ur által teljesített látmozásért díj nem fizetendő. Együttal tudomásvétel és megfelelő módon leendő közhírítéssel végett értesítem a román kormánynak azon rendelkezéséről is, hogy a csoportban utazó munkások (ipari és mezeli munkások) még ha rendes utlevelük, határszéli uti igazolványuk, illetve határszéli közlekedési igazolványuk is van, Romániába csak úgy léphetnek be, ha erre a román belügyminiszter-től külön engedélyt nyertek. Budapest, 1904. évi július hó 28-án. A miniszter megbízásából: Dr. Sélley s. k., miniszteri tanácsos.

— **Kimutatás az adóról.** Stefanovics János városi adóügyi tanácsos a mai tanácsülésen bemutatta az augusztus havi adó befolyásáról szóló jegyzéket. A jegyzék szerint nevezett hónapban különféle adókból befolyt összesen 151584 korona 39 fillér és pedig: állami adó címén 87112 korona 93 fillér, iparkamarai illetékben 324 kor. 47 fill., hadmentességi díj fejében 114 kor. 80 fill., betegpótlási pótdó címén 2178 kor. 30 fill., tiszai kölcsön fejében 4683 kor. 07 fill., községi adóban 40477 kor. 05 fill., községi iskolaadóban 2751 kor. 28 fill., közmunkatartozás fejében 2421 kor. 67 fill., előfogati váltság címén 20 korona 40 fill., utadobban 7179 korona 23 fill., megyei adó fejében befolyt pedig 4321 kor. 19 fill. A múlt év hasonló időszakában befolyt összesen 134037 kor. 19 fill. s így a mostani eredmény 17547 korona 20 fillérral kedvezőbb, mint a tavalyi. Bejelenti továbbá, hogy július havában előírató 2191 kor. 46 fill. községi és 164 kor. 46 fill. iskolaadó, augusztusban előírató 136 kor. 65 fill. községi és 6 kor. 93 fill. iskolaadó, leíratott ellenben júliusban 136 kor. 90 fill. községi és 9 kor. 07 fill. iskolaadó, augusztusban pedig 680 kor. 29 fill. községi és 81 kor. 52 fill. iskolaadó. A tanács a jelentést tudomásul vette.

— **Országos vásár Nagybecskereken.** A tegnap megkezdett országos vásárt ma folytatták, a hirtelen kerekedett eső következtében azonban csak nagyon kevesen látogatták meg a vásárt. Az eső hatása különben a felhajtáson is nagyon meglátszott, mert a mai nap folyamán alig néhány száz szarvasmarhát hajtottak csak fel, azok közül is csak néhány darab kelt el. Ugyancsak a mai napon kezdődött meg a lóvásár is, a mely azonban szintén sok kívánni valót hagy maga után, mert a délelőtti folyamán mindössze csak pár száz darab lovat hajtottak fel. Ami a lovak árait illeti, az első minőségű lovak darabja 400—500 korona, a másod minőségűeké 200—

300 korona, míg a közönséges igás lovak darabja 150—200 koronáért kelt el. A lóvásárt különben holnap még folytatják. A kirakóvásárt szintén holnap délből kezdik meg s ha addigra az idő kedvezőbbre nem fordul, úgy októberi vásárunk bizony nagyon szomorú eredményű lesz.

— **Építési engedélyek.** A városi tanács a mai ülésből kifolyólag a következőknek adott építési engedélyt: Weitz Antalnak a Honvéd utcában, Kovács Mártonnak a külteleken, Györgyevics Tamásnak a Korona utcában, Bogcha Mártonnak a Bajza utcában, Bugarszky Milivojnak a Váralja utcában, Kretler Péternek a külteleken építendő lakóházra, özv. Guttmann Jakabné pedig a Vörösmarty utcában építendő raktárra kapta meg a szükséges engedélyt.

— **Torontáli közuti mesék.** A Nagybecskereki Hírlap legutóbbi számában megjelent üy című közleményre vonatkozólag beavatott helyről a következő értesítést vettük:

A Nagybecskereki Hírlap f. évi 145 ik számában Torontáli közuti mesék cím alatt egy közlemény jelent meg, amelynek forrását és tendenciáját oly könnyű kitalálni, hogy az abban foglalt mesékre alig volna érdemes reflektálni, ha abban a gyanúsításnak tág teret nyitó módon nem foglaltatnak az a mondat: „beszélük, hogy az inség-segélypénzek még máig sincsenek átvéve...”

Nem tudjuk ugyan, hogy a Nagybecskereki Hírlap cikkírója mit ért az inség-segélypénzek atvétele alatt, de arról bárki is meggyőződést szerezhet, hogy az állami inség-segély, melyek nem mint a cikkíró a töle cikkének egyéb tartalma után várható alapossággal gondolja 100.000 koronát, hanem 180.000 koronát tettek ki, a helybeli államépítészeti hivatal által annak idején kiküldött műszaki közlegi helyszíni munka megállapításai alapján, az illetékes főszolgabírók által a napszamosoknak hatóságilag kifizetettek és hatóságilag igazolt szabályszerű fizetési okmányokkal az utolsó fillérig elszámoltattak.

A törökbecse—karlovi törvényhatósági közut klinkerbukolatának homokfogóra is csak azért reflektálunk, mert a cikkben az állítatik, hogy azok révén a törvényhatóságok 2—3000 korona felesleges költség okoztatott. Ez állítás is teljesen valótlán, mert a régi homokfogók, melyeknek anyaga homok volt, oly helyeken, ahol a vízfolyást gátolták, e célból lettek helyenként lenyesve és homokanyaguk klinkerbukolatra terítettett, mert más homoknak távolról való odafuvarozása jóval többbe került volna és teljesen felesleges, hogy a homokfogók anyaga homok legyen, ott ahol szükséges volt, a homokfogók helyes elrendezés mellett a padkarendezéssel együttesen az utkaparók munkakezének felhasználása mellett földből létesítettek. Fogalma sincsen tehát a cikkírónak a homokfogóknak nevezett kis bordácskák méreteiről és előállítási költségeiről, ha azok létesítési költségeit 2—3000 koronára becsüli. Ez irányban is bármikor kimutatható, hogy a szóbanforgó munkabeosztás a törvényhatóságra nézve megtakarítással járt. Azt pedig aligha fogja valakivel elhitetni cikkíró, hogy az ugynevezett homokfogók rendeltetése tekintetében bárki is kétségben lehessen és utmesterei szakvéleményre szoruljon, aki mérnöki oklevelet szerzett.

A cikk egész tartalma pedig jó választott címéhez képest tényleg mese, még pedig perfid személyes bosszúból eredő mese, amely azonban nem fog senkit kötelességének teljesítésétől elriasztani és a kötelességmulasztó és visszaéléseket elkövető tisztviselők és utmesterek ellen a megtorló intézkedések továbbra is meg fognak tetetni.

— **Siketnómák segélyezése.** A siketnómák budapesti áll. intézete (VIII, Mosonyi utca 8. sz.) a székesfőváros távolabbi részeiben, vagy vidéken lakó szegénysorsú siketnómák csak az esetben vehetők fel, ha az ilyeneknek az intézet közelében való elhelyezési költségeit nemes emberbarátok fedezik, mert a kormány az intézet fenntartási költségeinek és a tanszemélyzet fizetésének amugy is igen nagy összeget kitevő kiadásai mellett a növendékek eltartási költségeinek fedezésére legjobb akarattal sem vállalkozhatik. Az áldozatkész cselekvő szeretetnek igen szép példáját adta legújában gróf Esterházy Miklós Móríc es. és kir. kamarás, csákvári nagybirtokos, aki a folyó tanévtől kezdve egy siketnóma gyermeknek a fenti intézetben való neveltetés egész idejére, vagyis 8 tanévre szükséges eltartási költségeit fedezi. A „Szeretet országgyűlése” pedig hasonló segélyvel 9 siketnóma gyermeknek tette lehetővé az oktatás és nevelés áldásait. Az említett jótétekhöz csatlakoznak még Szabadka város és Lengyeltóti község is, melyeknek nemesen gondolkozó közönsége szintén egy-egy növendék részleges eltartási költségeit biztosítja. Vajha napról-napra szaporodnának azoknak a jölelki embereknek a száma, akik a fenti dícséretes példakön felbuzdulva segédkeznek nyujtanának az intézetnek feladata széleskörű s minél sikeresebb betöltéséhez.

Görvélykór egy rettegett gyermekbetegség, még pedig nem annyira önmaga, mint következményei miatt. Dr. Ziemssen, müncheni híres tanár ama kijelentése, hogy „gyermekkorban görvélyes, felnőtt korban tuberkulózus” nagyon is gyakran érvenyesül. A görvélyt tehát minden erővel kell leküzdeni. Friss hegyi és tengeri levegőben hasznos gyógymódokat bírnak, melyek támogatásul szolgál az újonnan feltalált és orvosilag ajánlott „Sirolin”. Ezen kitűnő, gyermekek által szívesen vett és mindig jól emészthető szirup használatánál még a legrosszabb városi levegőben keletkezett daganatok, szemgyulladások stb. is elenyésznek. Még a görvélykór nehéz eseteinél is a „Sirolin” fényes eredményeket ér el.

Kályhámester. Jo an o v i t s István kályhámester, specialista kőszén és kőszén-kályhák szerelésében, Nagybecskerekén (Váraljai-utca 971. szám) ajánlja tűzálló cserépkályhát 250 cm. magasságig 50 kor. árban, barna vagy zöld színben. Javításokat jutányos áron elfogad.

Színház

* **Heidelbergi diákelet.** Polgár Károly derék társulata tegnap este a „Heidelbergi diákelet” című német énekes életképet mutatta be. A darabról konstatáljuk, hogy ha a magyar közönség nem ismeri meg, egy csöppet sem veszít vele. A németeket érdekelheti, de a mi érzéseinknek idegen s irodalmi munkának sem olyan kiváló. Ami taps és tetszés főhangzott tegnap este nálunk, az inkább a szereplőknek szólt, akik ezuttal is komoly igyekezettel oldották meg feladatukat. Polgár Károly a herceg szerepében egyik legjobb alakítását nyújtotta, Barna Jolán pedig a kis Kati szerepében ismét nőtt előttünk s méltán vált egy-két nagyobb alakítása után a közönség kedvencévé. Deréki Antal komornyikja klasszikus volt, Hatvani érzéssel adta a herceg nevelőjét, Sik Rezső pedig pompás német diák volt. Borsódi találóan, de nagyon fiatalos maszkkal játszotta a minisztert. A többi szereplők: Irsai, Kocsis, Szathmáry, Szathmáryné, Gózon Gyula, Kiss Pista mind jók voltak. Az előadás október 6-iki ünnepi részéről más helyütt szólunk. (S—s.)

* **Színházi újdonságok.** Szombaton kerül itt először bemutatásra Gutzkow megzenésített színműve az „Uriel Acos z t a”, melyet társulatunk nagytehetségű rendezője Deréki Antal dolgozott át magyar színpadra; az ekként megzenésített melodráma, melynek zenéjét eredeti héber dallamok felhasználásával Könyig Péter szerezte, ebben az alakban a fővárosban több mint 25 előadást ért meg, a sajtó és közönség osztatlan elismerése mellett. Az ének és zenei részek kiválóan hatásosak, legnagyobb hatása azonban a nagy „átok jelenet” és a templomi kar. A darab főszerepét: Szathmáry Lajos, Hatvani Ede, Deréki Antal, Sik Rezső, Borsódi, Gózon, H. Lévai Berta, Kormos Ilona, Gergely Giza, Barna Jolán és Molnár Vilma játsszák. — Vasárnap Verő Györgynek, a budapesti Népszínházban zajos sikert aratott új népszínműve „A menyecskék” kerül színre, melynek hármás fő női szerepét H. Lévai Berta fogja játszani. A szorgalmas társulat ezenkívül több operette-újdonságra készül, melyek még itt nálunk mind színre kerülnek.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

A mandzsuriai harcokról.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mandzsuriai harcokról ma sem érkezett jelentősebb hír az ottani hadműveletekről. Az érkező jelentések mindössze kombinációkból állanak, hogy hol várható újabb nagy csata. Ezek a kombinációk is ellentmondók, mert míg az egyik Tjelint jelöli meg a döntő csata helyéül, a másik értesülés Gilunál, Mukdentől északra várja a csatát.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Tokióból táviratozzák, 5-én onnan ismét 20.000 főnyi katonaság indult el a harcra.

Port-Arthur ostroma.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Csifui jelentés szerint Port-

Arthurnál két nap óta csönd van. A japánok most eddigi állásaik megerősítésén dolgoznak.

Hegedüs Sándor jubileuma.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hegedüs Sándornak holnap Kolozsvárott tudvalevőleg emlékalbumot adnak át abból az alkalomból, hogy Hegedüs 20 éve képviseli a város első kerületét a parlamentben. Hegedüs Sándor ma este érkezik Kolozsvárra s holnap délelőtt lesz az ünnepély, amely után disztrakoma lesz. Az ünnepélyen a város polgársága pártkülönbség nélkül vesz részt.

Az olasz király és a német császár találkozása.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Velencéből hivatalosan megcáfolták, hogy Vilmos német császár és Viktor Emánuel olasz király az év folyamán itt találkoznának.

A szász király állapota.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Drezdából táviratozzák, a legújabb orvosi jelentés szerint a szász király állapotában nem állott be változás.

Köburg Lujza hercegnő ügye.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból táviratozzák, hatóságilag elrendelték Köburg Lujza hercegnő elméjének a megvizsgálását.

Leégett színház.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Baseltől táviratozzák, az ottani városi színház tegnap leégett. Emberéletben nem esett baj.

Határidő-üzlet.

Budapest, okt. 7. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kisebb-nagyobb mértékben emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
 Buza (októberre) . . . . . 10.17— —
 Buza (áprilisra 1905.) . . . . . 10.62— —
 Tengeri májusra 1905.) . . . . . 7.51— —
 Zab (októberre) . . . . . 6.89— —

Nyilttér.*

Tekintetes szerkesztőség!

A „Male Novine” folyó évi augusztus hó 24-iki számában ellenem és Jovanovics István kir. udvari tanácsos, országgyűlési képviselő ur ellen intézett cikket olvastam, de arra felelni szükségesnek nem tartottam, mert tudom, hogy a „Male Novine” szerkesztője Markovics Miklós rágalmaszásokban szokott utazni.

De a tegnapi napon megtudtam, hogy ezen cikke magyar fordításban a „Nagybecskereki Hírlap” 140-ik számában megjelent és mivel látom, hogy maga a „Nagybecskereki Hírlap” szerkesztősége sem ösmeri Markovics Miklóst, kénytelen vagyok a fondorlatos úzletre vonatkozólag a következő felvilágosítás adni:

Orlovát községnek nem 3000, hanem csak 1043 hold réti szántóföldje van.

Ezen földnek bérbeadására vonatkozó hirdetményt egy a hivatalos lapban, mint a szomszédos 10 községben kelőképpen meg volt hirdetve, az árverés Orlovát községében nyilvánosan augusztus hó 4-én megtartott, amelyen Tiszje Ferenc és Bittenbinder Jakab rudolfsgnádi, Hirsler titeli, Polonyi Pál orlovati és Popovics és Mucsalov társak nagybecskereki lakosok részt vettek.

Az árverési eredmény a képviselőtestületnek folyó évi augusztus hó 8-án bejelentetett, a mikor is a képviselőtestület az árverési feltételeknek 15. pontja értelmében 18 szavazattal 3 ellenében a bérletet Popovics és Mucsalovnak kiadta.

Jovanovics István kir. udvari tanácsos, országgyűlési képviselő urnak talán fogalma sincs arról sem, hogy Orlovát községnek réti földje van, annál kevésbé arról, hogy az érbe adatik.

Miután a bérbeadásra vonatkozó szerződés a torontálmegeyi törvényhatósági közgyűlésen tárgyalva lett, úgy hiszem hivatalosan és nyilvánosan be lett igazolva az, hogy a „Male Novine”-ben megjelent cikk nem más, mint hazugság és csunya rágalmasz.

* Az orlovai alatt kösülteként nem vállal felelősséget a szerk.

vánosan be lett igazolva az, hogy a „Male Novine”-ben megjelent cikk nem más, mint hazugság és csunya rágalmasz.

A másik cikket illetőleg megjegyzem, hogy 1901. évben Markovics Miklós ellen a feljelentést megtettem, az első tárgyalás elnapoltattott, mert a tanúk nem voltak beidézve, hogy most is minden további tárgyalás nélkül felmentetett? lehetséges, de én nem tudom, mivel én ítéletet nem kaptam.

Ugy hiszem, hogy az igazság érdekében ezen felderítesemnek b. lapjában helyt fog adni.

Vagyok
 Kelt Orlovát, 1904. évi október 3-án
 kiváló tisztelettel

Popovich György,
 jegyző.

Előttünk:
Radojevics Dusan,
Dudvarszky Szilárd,
 tanúk.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, péntek, október hó 7-én:

A ZSÁBA.

Mulattató francia bohózat 3 felv. Irták: Hennequin és Duval. Fordította: Molnár Ferenc.

Személyek:

Barissard, kályhakereskedő	— — —	Polgár Károly
Colette, neje	— — —	Papp Ilonka
Ózvegy Laclapier, ezredesné	— — —	Molnár Vilma
Lehuchois, órnagy	— — —	Szathmáry Lajos
Zenobia, unokahuga	— — —	Gaal Rózi
Marcinelle, orvos	— — —	Irsai Leó
Susanne, neje	— — —	Barna Jolán
Theodore, titkár	— — —	Gózon Gyula
Casimir, szolgál	— — —	Sik Rezső
Sophie, komorna	— — —	Erszényes A.

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, szombaton, október hó 8-án:
Uriel Acosta és Rabi Ben Akiba.

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1904. évi szeptember hó 23-tól október hó 6-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt:

Lázity Zsiva és Stéva tulajdonát képező 500 négyszögöl szérűskertet megvette Rigó István és Amália 500 koronáért.

Kapris Lyubomirné Popovics Gizella tulajdonát képező 1918. öi. sz. házat megvette Göttel István és neje Julianna 6000 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztették a Nagybecskerekén, 1904. évi október hó 7-én megtartott országos vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	. . . . . 9.60 korona
kétszeres		. . . . . 7.20
rozs		. . . . . 6.—
árpa		. . . . . 7.—
zab		. . . . . 6.50
kukorica		. . . . . 6.—
uj		. . . . . 6.20
repce		. . . . . 11.—
széna I.		. . . . . 10.—
II.		. . . . . 5.—
szalma I.		. . . . . 4.—
II.		. . . . . 3.—
burgonya (uj) 1 kilogr.		. . . . . 0.14
marhahus I. 1 kilogr.		. . . . . 1.20
II.		. . . . . 1.56
borjú hus		. . . . . 1.40
disznó hus		. . . . . 1.20
juh hus		. . . . . 1.04
zsir		. . . . . 1.60

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1904. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra
 Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról este 7 óra 15 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; délután 6 óra 20 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.
 délután 5 óra 10 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

163.348/1903. szám.

M. kir. államvasutak

Legolcsóbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Uj-Dombovár—Fiumé át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetve Ancona közt közlekedő gőzhajóin.

Hajójáratok menetrendje.

1904. május hó 1-től visszavonásig.

- 1. Indulás Fiuméből Velencébe minden kedden és szombaton este 8 óra 15 p.-kor, minden csütörtökön reggel 7 óra 30 perc
2. Indulás Fiuméből Anconába minden szerdán reggel 7 óra 30 perckor és minden pénteken és hétfőn este 8 óra 15 perckor.
3. Indulás Velencéből Fiuméba minden hétfőn és szerdán este 7 óra 30 perckor és pénteken reggel 7 órakor.
4. Indulás Anconából Fiuméba minden csütörtökön reggel 7 órakor és minden kedden és szombaton este 8 óra 30 p.-kor.

Menettartam 10 óra.

Velencében érkezés és indulás a Szt.-Márk-téren.

Menetdíjak

a hajó-átkelési illetékekkel együtt:

Table with columns: Honnan, Honvá, Pénz-érték, Gyorsvonat I. II. osztály, Személyvonat III.

A gőzhajókon egy ágyért két korona után-fizetendő.

A hajó-átkelési díj magában Fiuméből—Velencébe vagy Anconába:

Diszterem hálólhelyyel együtt . . . . . 16 kor.
I. osztály 12
III. (fedélzet) 6

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencébe és Anconába a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állanak. Fiuméba a vonatok a gőzhajók kikötő-helyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenkint 4 gyorsjárat és pedig: Zarába, Spalatoba, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató”-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak központi menetjegy-irodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadtnak.

Budapest, 1903. november hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomása nem díjaztatik.)

Basahid község előljáróságától.

3199. sz. 1904.

702-3.3

Árverési hirdetmény.

Alólírott község előljárósága részéről ezennel közhírré tetetik, hogy Basahid község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező „Gréda” nevű dűlőben fekvő 400 hold elsődrendű szántóföld folyó évi október hó 20-án d. e. 8 órakor a helyszínen 2 holdas parcellákban nyilvános árverésen a folyó gazdasági évre azonnali készpénzfizetés mellett használatba fog adni.

Kelt Basahidon, 1904. évi szeptember hó 30-án.

Szavics, jegyző.

Alulírottak ideit, de még csak most szüretelendő, körülbelül

100 hiteles bortermeése

eladó.

Keresek vételre nagyobb mennyiségű használt, de jó karban levő bor- és pálinka-hordókat.

Érdeklődők forduljanak

Heumann Mártonhoz

Törökbecsén.

(707-3.3)

304. hv. szám. 1904.

725-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 1902. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a törökbecsei tekintetes kir. járásbíróóság V. 247/1. 1904. számú végzése által a bécsi biztosító-társaság szegedi cég végrehajtató javára Rogyenkov Nóva karlovai lakos ellen 73 kor. 14 fillér tőke, ennek 1904. évi november hó 1. napjától számítandó 5% kamata s eddig összesen 46 kor. 85 fillér perkoltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 700 kor. becsült 100 kereszt buzából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a V. 247/2. 1904. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Karlován alperes lakásán vagy a községhezál leendő eszközlésére 1904. évi október hó 22-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a leg-többet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Kelt Törökbecsén, 1904. évi október hó 1. napján.

Rankovits.

kir. bír. végrehajtó.

Szeged—nagykikinda—nagybecskerek h. é. vasut.

Érvényes: 1904. évi október hó 1-étől.

Table with columns: Oda, Szeged—Karlova—Nagy-Becserek, Vissza, Sz.v., V.v., Sz.v., V.v., Sz.v., V.v., Sz.v., V.v.

Csak eredeti orosz csomagolásban kapható.

723-10.1

112.182. IV. sz. 1904.

597-1.1

Árverés-visszavonás iránti hirdetmény.

Györgyháza község területén fizetendő bor-ital és husfogyasztási adók beszedési jogának az 1905. évre, feltétlen az 1906. és 1907. évekre pedig feltételes joghatályival való biztosítása iránt 1904. évi szeptember hó 16-án 85024. sz. alatt a m. kir. pénzügyigazgatóság által 1904. évi október hó 10-ikére kiírt árverés ezennel visszavonatik.

Nagybecskerek, 1904. évi október hó 3-án.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

HIRDETÉSEK

FELVÉTTETNEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALÁBAN.

Printed at Pleitz Fer. Pál publishing house, Nagybecskerek.